

Features of management cash flows of domestic enterprises

Alla Ryabuschyts

Cherkassy Institute of Banking UBS Bank (Kyiv)
UKRAINE, Cherkasy region. Smila, vul.Kvitkova 9
E-mail: Alla__r@mail.ru

In a transformational process for domestic enterprises is a topical problem of effective cash management and planning of financial resources. This is due to problems arising in the system of cash flow management real economy and lack of development of theoretical and methodological issues with this problem.

In scientific papers said scientists determined that the cash flow management - the process of effective management solutions that combine the expertise of professionals and certain conditions which are in the given time and need to deal with operational and strategic objectives. It is emphasized that the mechanism of the cash flow is an important element of management, it should be done according to the goals, the rationale of which is the initial step of forming a model of cash flows that is organically integrated into the general system of financial and business enterprises. One of the main tasks of developing such a model is to optimize cash flows, ie estimate the amount of cash and cash equivalents needed to meet business needs.

Model cash flow management to quickly adapt to changes and new modalities. For this it requires constant analysis and adjustments according to the specific situation that is exactly at the moment.

In our view a model structure of cash flows should be treated as a continuous process and setting goals for their implementation, including implementation of the following functional stages:

- Planning and forecasting cash flow and making the appropriate internal financial documents (cash flow budget and planning report on cash flow, payment calendar, etc.);

- Implementing the budget cash flow as an integral component of the budgets in the enterprise;

- Controlling financial performance and cash flow targets statement of cash flows;

- Adjustment of planned quantities according to changing external and internal conditions of the financial plan.

Thus, each set of stages to use company-specific management techniques that meet the needs of the stage.

Therefore, an effective model of cash management today plays the main role in the sustainable development of domestic enterprises. The choice of modern methods and models (cash management tools) requires careful evaluation of existing and new ground, according to local realities.

Особливості організації управління грошовими потоками вітчизняних підприємств

Алла Рябущиць

Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ(м. Київ)
УКРАЇНА, Черкаська обл., м. Сміла, вул. Квіткова, 9
E-mail: Alla__r@mail.ru

У роботі розглянуто особливості організації управління грошовими потоками вітчизняних підприємств, надано рекомендації щодо порядку формування моделі управління грошовими потоками підприємств.

Ключові слова – грошові потоки, управління грошовими потоками, модель управління грошовими потоками підприємства, оптимізація грошових потоків.

I. Постановка проблеми

В умовах трансформаційних процесів для вітчизняних підприємств є актуальною проблема ефективного управління грошовими коштами і планування фінансових ресурсів. Це пояснюється проблемами, які виникають у системі грошових потоків підприємств реального сектору економіки та недостатньою розробкою теоретичних і методологічних питань із зазначеної проблеми.

Функціонування підприємства породжує рух грошових потоків у формі надходжень і витрат, тобто грошовий потік являє собою надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів [2]. При цьому у випадку, коли грошовий потік припиняється чи порушується, виникають негативні наслідки, пов'язані зі зниженням показників фінансового стану, що іноді призводить до повного зупинення виробничої діяльності та банкрутства. Зазначене відбивається на стані державних фінансів в цілому.

Підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств є запорукою ефективного функціонування будь-якого суб'єкту господарювання в конкурентних умовах ринку. У зв'язку з цим лише той суб'єкт господарювання спроможний на досягнення успіху, який здійснює таку фінансову політику, спрямовану на узгодження в часі та просторі наявної кількості фінансових ресурсів, джерел та напрямків їх використання, механізмів повернення тощо. Таким чином діяльність фінансових менеджерів має спрямовуватися не лише на досягнення максимальної прибутковості у короткостроковому періоді функціонування підприємства, а на зростання його ринкової вартості шляхом підвищення ліквідності, у свою чергу останнє визначається як спроможність у встановлені терміни виконувати свої фінансові зобов'язання, що має забезпечуватися не лише наявністю, а й поточним надходженням у встановлені строки необхідних розмірів грошових ресурсів. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває підвищення якості управління саме грошо-

вими потоками підприємства, як одним з основних результативних показників діяльності підприємства.

Питанням управління грошовими потоками підприємства присвячена низка публікацій таких зарубіжних та вітчизняних вчених, як: Є. Ф. Бріггема, Р. О. Піскунова, Л.А. Лахтіонової, Н. М. Самородової та інших.

II. Виклад основного матеріалу

У наукових працях зазначених учених визначається, що управління грошовими потоками – це процес прийняття ефективних управлінських рішень, що поєднують у собі досвід професіоналів та певні умови, що складаються в конкретний момент часу і потребують вирішення оперативних і стратегічних завдань [1]. При цьому підкреслюється, що механізм руху грошових потоків є важливим елементом системи управління підприємством, воно повинно здійснюватись відповідно до поставлених цілей, обґрунтування яких є початковим етапом формування моделі управління грошовими потоками, що має органічно інтегруватися в загальну систему організації фінансово-господарської діяльності підприємства. Така модель повинна розроблятися для кожного конкретного підприємства з урахуванням специфіки його діяльності. Використання моделі управління грошовими потоками сприятиме досягненню збалансованості грошових потоків підприємства, зменшення ризику втрати коштів, покращення контролю руху грошових потоків [3]. Однією з головних завдань розробки такої моделі є оптимізація грошових потоків, тобто оцінка обсягу грошових коштів та їх еквівалентів, необхідних для задоволення потреб підприємства.

Модель управління грошовими потоками повинна швидко пристосовуватись до змін і нових умов функціонування. Для цього вона потребує постійного аналізу і корегувань відповідно до певної ситуації, яка складається саме на даний момент. Тобто, формування моделі управління грошовими потоками неможливе без попередньої розробки моделі їх оцінки та аналізу [4]. Саме передача отриманих у процесі аналізу результатів та заходів щодо збільшення абсолютної величини грошових коштів та прискорення їх оборотності в управлінській структурі для реалізації надасть можливість підвищити ефективність усієї системи управління підприємством. З метою підвищення ефективності управління грошовими потоками вітчизняних підприємств з урахуванням специфіки економіки України необхідно:

I. залучати в практику управління грошовими потоками розрахунок системи показників грошових потоків як вимірників фінансової стійкості, платіжної стабільності та нормальної платоспроможності;

II. досліджувати галузеві закономірності грошових потоків та враховувати їх у практиці обліку та аналізу фінансової звітності;

III. визначати потоки в обліковій, у тому числі оперативній, інформації для формування своєчасного та повного інформаційного забезпечення аналізу руху грошових коштів підприємств;

IV. враховувати фактори руху коштів вітчизняних господарчих суб'єктів в умовах невизначеності та ризику.

На наш погляд структура моделі управління грошовими потоками повинна розглядатися, як послідовний процес постановки завдань та їх виконання, який включає реалізацію таких функціональних етапів:

– планування та прогнозування грошових потоків і складання відповідних внутрішніх фінансових документів (бюджет грошових потоків, а також плановий звіт про рух грошових коштів, платіжний календар та ін.);

– імплементація бюджету грошових потоків як невід'ємної складової системи бюджетів на підприємстві;

– фінансовий контролінг виконання бюджету грошових потоків та планових показників звіту про рух грошових коштів;

– здійснення коригування планових величин відповідно до зміни зовнішніх та внутрішніх умов реалізації фінансового плану.

При цьому, на кожному із визначених етапів потрібно використовувати специфічні для окремого підприємства методи управління, які відповідають потребам відповідного етапу.

Висновки

Підсумовуючи вищесказане, можна стверджувати, що створення ефективної моделі управління грошовими потоками відіграє першочергову роль у забезпеченні сталого розвитку вітчизняних підприємств. Вибір сучасних методів і моделей (інструментарію управління грошовими потоками) потребує ретельної оцінки вже існуючих, а також обґрунтування нових, відповідно до вітчизняних реалій.

Література

- [1] Бріггема Є. Ф. Основи фінансового менеджменту: Пер. з англ. – К.: Молодь, 1997. – 1000 с.
- [2] Лахтіонова Л.А. П(с)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів»: переваги методики аналізу грошових потоків / Л.А. Лахтіонова // Регіональні перспективи. – 2009. - №4. – с.86.
- [3] Піскунов Р. О. Обґрунтування вибору методів і моделей щодо управління фінансовими ризиками грошових потоків.// Вісник Університету банківської справи НБУ. - 2010. - № 1. - С.75-81
- [4] Самородова Н. М. Грошові потоки як один з основних елементів дослідження в системі аналізу та управління підприємством // Вісник Університету банківської справи НБУ. - 2010. - № 1. - С.70-74